

PIRKAN OPISTO

Lempäälä • Vesilahti • Nokia • Pirkkala

PIRKAN OPISTO

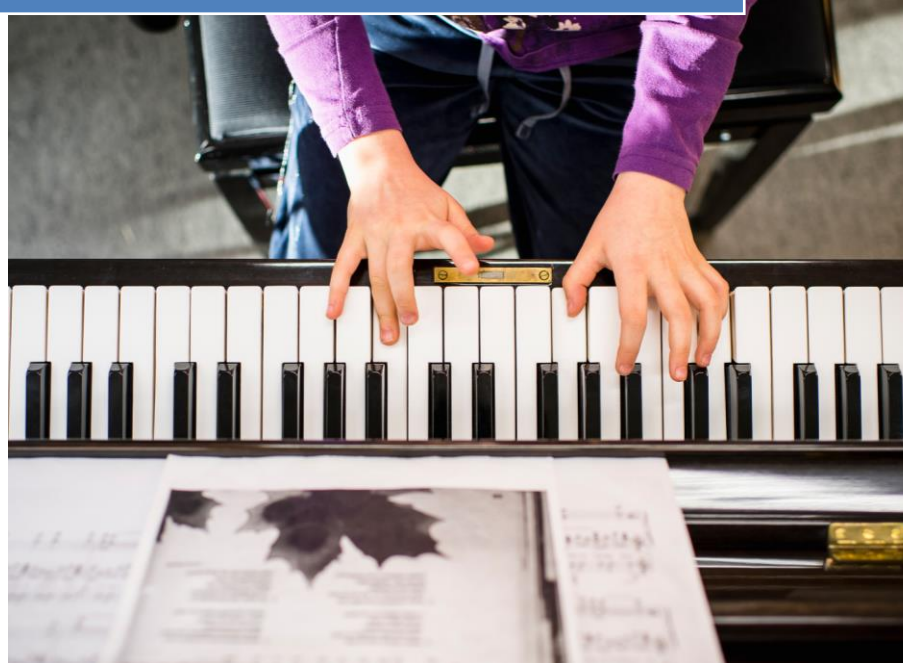
Lempäälä • Vesilahti • Nokia • Pirkkala

2019

Opetussuunnitelma

Musiikin taiteen perusopetus

PIANO, klassinen ja rytmimusiikki

Pirkan opiston
musiikkiopisto 2019

PIRKAN OPISTO

Lempäälä • Vesilahti • Nokia • Pirkkala

Sisällys

Johdanto	3
Pianon aineopetussuunnitelma	3
Työtavat	3
Soittotunnit	4
Säestystunnit ja opinnäytteiden valmistelu	4
Painotus	5
Arviointi	5
Arviointi	5
Taitotaulut	7

Johdanto

Pirkan taiteen perusopetuksen yleinen osa on tehty taidekoulujen (Kuvataidekoulu, Musiikkiopisto, Tanssikoulu, Teatterikoulu) yhteiseksi, monitaiteellisuutta toteuttavaksi kokonaisuudeksi, jolle aine- ja soitinkohtaiset opetussuunnitelmat perustuvat.

Tämä Pianon aineopetussuunnitelma on laadittu Pirkan opiston musiikkiopistossa annettavan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista musiikin opetusta varten.

Taitotaulun tarkoituksena on olla oppimisen ja arvioinnin apuväline, jota oppilas käyttää yhteistyössä opettajan kanssa.

Pianon aineopetussuunnitelma

Oppilas voi valita oman opintopolkunsa kurssikokonaisuudet ja suuntautumisvaihtoehdot opintojen edetessä. Aluksi oppilas tutustuu valitsemaansa soittimeen, kehittää opettajan ohjauksessa sen perustaitoja ja etsii musiikillista identiteettiään. Opintojen tarkoituksena on luoda edellytys elinikäiseen musiikkiharrastukseen ja kehittää ryhmätyöskentely- ja vuorovaikutustaitoja.

Perustasolla oppilas harjoittelee säännöllisesti, tutustuu soittimensa mahdollisuuksiin, musiikin tyylilajeihin ja monipuolisesti eri musiikkiteoksiin, osallistuu yhteismusisointiin ja musiikin hahmottamisen kurseihin, konserttivalmiuksien kehittämiseen, improvisointiin ja säveltämiseen käytännön musisoinnin ja musiikkiteknologian keinoin.

Syventävissä opinnoissa oppilas keskittyy valinnaisaineiden tunneilla esim. solistimuusikon, orkesteri- tai bändimuusikon taitoihin. Valinnaisaineita opiskellaan jo perustasolla.

Työtavat

Pitkäjänteisellä harjoittelulla ja viimeistelyllä pyritään kehittämään oppilaan varmuutta ja ilmaisukykyä. Suorituksesta saatu kokemus sekä arviointilautakunnan kannustava ja rakentava palaute auttavat oppilasta asettamaan itselleen uusia tavoitteita.

Yhteismusisointi ja valinnaisaineet ovat oleellinen osa opiskelua ja esimerkiksi kamarimusiikki voi muodostaa osan tasosuorituksen ohjelmasta.

Oppilasta totutetaan yhteismusisointiin heti opintojen alusta alkaen. Suosituksena on, että opettaja jakaa soittotunteihin käytettävää aikaa harkintansa mukaan samanaikaisopetukseen ja muuhun ryhmämusisointiin. 30 minuutin soittotunti voidaan yhdistää toisen oppilaan tuntiin, jolloin soittotuntiin sisältyy toisen kuuntelua, yhteissoittoa ja yksityisopetusta.

Syventävien opintojen päätteeksi oppilas tekee opintojensa lopuksi päättötyön, joka voi olla esim. äänite, sävelletty teos, konsertti, kirjallinen työ tai muu poikkitaiteellinen projekti.

Opinnäytteeseen voidaan sisällyttää ylempien tasojen ohjelmistoa edellyttäen, että oppilaalla on siihen vaadittavat tiedot ja taidot.

Soittotunnit

Opintojen aloitusvaihe	30 minuuttia
Perusopinnot, opinnäyte 1 suoritettu	45 minuuttia
Perusopinnot, opinnäytteet 2 ja 3 suoritettu	60 minuuttia
Syventävät opinnot	60 minuuttia

Säestystunnit ja opinnäytteiden valmistelu

Säestystunnin pituus määräytyy ohjelmiston laajuuden mukaan. Lisätunteja voi anoa perustellusta syystä.

Instrumenttiopinnot	Säestystunteja
P1	1 h (45 min)
P2	2 h
P3	3 h
Päättötyö	4 h

Matineoihin ja muihin esiintymisiin valmistauduttaessa säestystunteja on mahdollista käyttää kerran ja lisäksi läpimeno ennen matineaa paikan päällä.

Opinnäytteet

Opinnäytteet valmentavat oppilasta harjoittelemaan päämäärätietoisesti ja opettavat muodostamaan ja hallitsemaan esiintymiskokonaisuuksia. Suoritus voidaan toteuttaa myös konserttina, jonka lisäarvona on oppiminen aidossa esiintymistilanteessa.

Opinnäytteen arviointiryhmässä on opiston päätöksen mukaan esimerkiksi

1: oma opettaja + kollega

2: oma opettaja + yksi / kaksi kollegaa

3: oma opettaja + kaksi kollegaa

Syventävien opintojen päättötyö: oma opettaja + kolme kollegaa

Painotus

Oppilaat voivat suuntautua jo perustasolla oppijan, opettajan ja suunnittelijan yhteisen harkinnan tuloksena rytmimusiikkiin tai klassiseen musiikkiin. Painotuksen valitseminen on mahdollista myös opintojen alussa soittimesta riippuen. Oppilas tutustuu opetussuunnitelmaan ja taitotavoitteisiin yhdessä oman opettajan kanssa ja asettaa tavoitteensa vuosittain oppilaan lähtökohdat huomioiden.

Rytmimusiikin painotus sisältää mm. pop-, jazz-, elokuva-, peli-, teatteri- ja kansanmusiikin, musiikkiteknologian sekä bändit.

Klassinen painotus sisältää mm. sinfonia-, puhallin- ja jousiorkesterit ja kamarimusiikin. Opinnoissa oppilaan omien lähtökohtien ja kykyjen kautta oppilas oppii aluksi käytännön muusikon perustaitoja. Myöhemmin hän osaa itsenäisesti valita suuntautumisvaihtoehtoja (klassinen - rytmimusiikki) oman opintopolkunsa kurssikokonaisuudet. Instrumenttiopinnot ja itsenäinen harjoittelu ovat opinnoissa edelleen tärkein oppimisen perusta, mutta yhteismusisoinnin merkitys ja oppilaan vapaus vaikuttaa omaan tapansa musisoida kasvaa.

Arviointi

Oppimisen ja opettamisen arviointi tehdään aina myönteisessä hengessä, jossa arvioidaan vain työskentelyä ja oppimisen karttumista. Arviointi tehdään sanallisesti, jossa arvioidaan:

- 1) instrumentin hallintaa
- 2) harjoittelua ja oppimista
- 3) musiikin hahmottamista
- 4) luovia taitoja
- 5) yhteissoittoa
- 6) esiintymisvalmiuksia.

Arvioinnin tarkoituksena on tukea opintojen edistymistä ja antaa oikeaa tietoa oppilaan osaamisesta. Opintojen lopussa arvioinnit liitetään päättötodistukseen.

Soitonopettaja ja oppilas sekä sopimuksen mukaan oppilaan huoltajat käyvät lukuvuoden alussa keskustelun, jossa sovitaan yhteisesti lukuvuoden työn tavoitteista.

Yhteismusisoinnista ja mahdollisista valinnaiskursseista annetaan lukuvuosittain osallistumismerkintä, johon voi liittyä sanallinen arviointi.

Opinnäytteen arviointi

Arvioinnin opinnäytteestä antaa oma opettaja ja yksi saman aineen opettaja. Arviointi annetaan sanallisesti. Arvioinnin pohjana käytetään taitotaulukkoa.

Taiteenalan laajan oppimäärän perusopintojen päättyessä oppilas saa todistuksen suoritetuista perusopinnoista. Siinä annetaan **sanallinen arvio** oppilaan edistymisestä ja osaamisen kehittymisestä perusopintojen aikana. Sanallisessa arvioinnissa painotetaan oppilaan oppimisen vahvuuksia suhteessa perusopinnoille asetettuihin tavoitteisiin.

Laajan oppimäärän opintojen aikaista arviointia täsmennetään taiteenalakohtaisesti näissä taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteissa.

Arvioinnin kohteet

Soittimen hallinta

Harjoittelu ja oppiminen

Musiikin hahmottaminen

Luovat taidot

Yhteismusisoinnin taidot

Esiintymisvalmiudet

Oppilas kuuntelee musiikkia, osaa eläytyä musiikkiin, osaa kuvailla ja ilmentää musiikin luonnetta, osaa käyttäytyä konsertissa, suunnittelee ja valmistautuu huolellisesti esiintymiseen yhdessä opettajan kanssa, esiintyminen motivoi ja innostaa oppilasta.

Taitotaulut

ALKEET	
TAVOITE / TOIMINTA	SISÄLTÖ
SOITTIMEN HALLINTA	<p>Soittimeen tutustuminen, äänen tuottaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas tutustuu pianon rakenteeseen. Hän saa kokemuksen siitä, kuinka kosketus tuottaa äänen sekä siihen, kuinka pedaali vaikuttaa äänen kestoon <p>Soittamisen perusteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas löytää luontevan soittoasennon. Hän opettelee tunnistamaan itselleen sopivan penkin korkeuden sekä istumaetäisyyden ja -asennon. Hän oppii käsien (sormenpäiden, ranteiden ja käsivarsien) tarkoituksenmukaista käyttöä soittaessaan. Hän oppii yhdistämään eri äänenlaatuja erilaisiin kosketustapoihin.
	<p>MuHän perusteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas oppii lukemaan yksinkertaista nuottitekstiä • Oppilas saa kokemuksia sykkeen, rytmin ja äänen korkeuden vaihteluista oman soittonsa kautta. Hän tutustuu rytmin käsittelyyn, peruspulssin hahmottamiseen ja tavallisimpiin tahtilajeihin. • Oppilas oppii perusnyanssit. Hän oppii tekemään yksinkertaisia tulkintoja opettelemistaan kappaleista. • Oppilas opettelee ulkoa soittamista. • Yleisvaikutelma Oppilas on keskittynyt ja soittoaan kuunteleva.
LUOVAT TAIDOT	<p>Improvisoinnin ja säveltämisen soitinkohtaiset perusteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas tutustuu yksinkertaiseen improvisointiin soittamalla yhdessä opettajansa kanssa ja myöhemmin yksin. <p>Muut luovat taidot</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas tutustuu eri pianomusiikin tyyleihin • Oppilasta kannustetaan oman musiikin tuottamiseen • Oppilas opettelee kuulonvaraista soittamista
YHTEISSOITTO	<p>Soitinkohtaiset</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yhteissoitto Oppilas soittaa nelikätisesti oman opettajan tai toisen oppilaan kanssa. Hän musisoi mahdollisuuksien mukaan yhdessä myös muiden instrumenttien kanssa <p>Hän pyrkii hyvään vuorovaikutukseen toisen soittajan kanssa ja osaa kuunnella myös muita. Hän ymmärtää oman osuutensa kokonaisuudesta ja toimii ryhmän jäsenenä.</p>

<p>ESIINTYMIS- VALMIUDET</p>	<p>Kuuntelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas opettelee oman soiton keskittyvään kuunteluun <p>Musiikin ilmentäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas ilmaisee musiikkia taitotasonsa mukaisesti <p>Konserttitilanteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas saa mahdollisuuksia oman taitotasonsa mukaisen ohjelmiston esittämiseen ja näin kokemuksia esiintymistilanteista <p>Hän saa ohjausta esiintymiskäyttäytymiseen sekä esiintymistilanteen hallintaan</p> <p>Itsearviointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaalla on mahdollisuus käydä esiintymistilanne läpi opettajansa kanssa esiintymisen jälkeen, ja tehdä oma arvio esiintymisestään
<p>HARJOITTELU JA OPPIMINEN</p>	<p>Oppilaan motivointi ja taustatuki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas saa soittaa itseään motivoivaa ja kehittävää ohjelmistoa • Oppilas saa oppia hyvässä, rakentavassa ja kuuntelevassa ilmapiirissä <p>Säännöllinen harjoittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilasta kannustetaan säännölliseen harjoitteluun ja harjoitteluajan etsimiseen arjesta • Oppilaalle opetetaan harjoittelutekniikkaa • Oppilas saa kokemuksia harjoittelun merkityksestä ja ymmärrystä harjoittelun merkityksestä osana edistymistä <p>Opittujen taitojen ylläpitäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas saa soittaa opittuja teknisiä taitoja ylläpitävää monipuolista ohjelmistoa <p>Tavoitteiden asettaminen opettajan kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas oppii arvioimaan tuetusti omaa oppimistaan ja asettamaan sen perusteella tavoitteita soitolleen

1		
TAVOITE / TOIMINTA	H A R J O I T T E L U J A O P P I M I N E N	SISÄLTÖ
SOITIN-TUNTEMUS JA SOIITTO-TEKNIikka		Soittamisen perusteet <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas pyrkii ylläpitämään alkeisopinnoissa opeteltua luontevaa soittoasentoa
MUSIIKIN HAHMOTTA-MINEN		MuHan perusteet <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas oppii lukemaan haastavampaa nuottitekstiä • Oppilas saa kokemuksia monipuolisemmista rytmeistä ja tempoista. • Oppilas saa valmiuksia fraseeraukseen • Oppilas oppii hienovaraisempia nyansseja ja niiden käyttöä Hän oppii ilmaisemaan rohkeammin opettelemiensa kappaleiden luonnetta ja tunnelmaa <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas oppii kappaleita ulkoa • Oppilas oppii yksinkertaisia muotorakenteita • Yleisvaikutelma Oppilas on keskittynyt ja soittoaan kuunteleva.
LUOVAT TAIDOT		Improvisoinnin ja säveltämisen soitinkohtaiset perusteet <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas improvisoi soittamalla sekä yhdessä opettajansa kanssa että yksin. Häntä rohkaistaan improvisoimaan omista aiheistaan Muut luovat taidot <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas tutustuu eri pianomusiikin tyylihin • Oppilasta kannustetaan oman musiikin tuottamiseen
YHTEISSOITTO		Soitinkohtaiset <ul style="list-style-type: none"> • Yhteissoitto Oppilas soittaa nelikätisesti oman opettajan tai toisen oppilaan kanssa. Hän musisoi mahdollisuuksien mukaan yhdessä myös muiden instrumenttien kanssa <p>Hän jatkaa ensimmäisenä vuonna omaksumiensa asioiden soveltamista yhteissoitossa</p>
ESIINTYMIS-VALMIUDET		Kuuntelu <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas opettelee oman soiton keskittyvään kuunteluun Musiikin ilmentäminen <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas ilmaisee musiikkia taitotasonsa mukaisesti Konserttitilanteet <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas saa mahdollisuuksia oman taitotasonsa mukaisen ohjelmiston esittämiseen ja näin uusia kokemuksia esiintymistilanteista Hän saa ohjausta esiintymistilanteen hallintaan. <p>Itsearviointi</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaalla on mahdollisuus käydä esiintymistilanne läpi opettajansa kanssa esiintymisen jälkeen, ja tehdä oma arvio esiintymisestään
HARJOITTELU JA OPPIMINEN	<p>Oppilaan motivointi ja taustatuki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas saa soittaa itseään motivoivaa ja kehittävää ohjelmistoa • Oppilas saa oppia hyvässä, rakentavassa ja kuuntelevassa ilmapiirissä <p>Säännöllinen harjoittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilasta kannustetaan säännölliseen harjoitteluun ja harjoitteluajan etsimiseen arjesta. • Oppilasta kannustetaan entistä itsenäisempään harjoitteluun • Oppilaalle opetetaan harjoittelutekniikkaa • Oppilas saa kokemuksia harjoittelun merkityksestä ja ymmärrystä harjoittelun merkityksestä osana edistymistä <p>Opittujen taitojen ylläpitäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas saa soittaa opittuja teknisiä taitoja ylläpitävää monipuolista ohjelmistoa <p>Tavoitteiden asettaminen opettajan kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas oppii arvioimaan tuetusti omaa oppimistaan ja asettamaan sen perusteella tavoitteita soitolleen
OPINNÄYTE	<h3>ESITYSTAPA JA SISÄLTÖ</h3> <p>Sisältö</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ennen opinnäytteensä antamista, oppilaalla tulee olla soitettuna erityyppisiä kappaleita eri aikakausilta. Lisäksi ohjelmassa suositellaan olevan teknisiä tai etydin omaisia kappaleita tai sormiharjoituksia, sekä kotimaista ohjelmistoa. Suositellaan tutustumista myös suomalaisiin kansanlauluihin sekä aikamme musiikkiin ja sen notaatioon. <p>Opinnäyte</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opinnäyte voi olla konsertti ja kirjallinen työ, sävellys, äänite, monitaiteellinen projekti tai muu suoritus. Sen tulee kuitenkin sisältää oppilaan soittamana 3 eri tyylistä pianokappaletta. <p>Yhden kappaleista on oltava nopeatempoinen.</p> <p>Yksi kappaleista voi olla oma sävellys.</p> <p>Suoritus voi sisältää kappaleiden lisäksi myös improvisaatiota.</p> <p>Ohjelman suositellaan sisältävän yhteismusisointia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opinnäyte voidaan suorittaa esim. matineassa. • Kappaleiden kesto max. 7min <p>Tekninen osa</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Opinnäytteeseen sisältyy myös tekninen osa: asteikot ja prima vista. Teknisen osan voi halutessaan suorittaa eri ajankohtana. • Oppilas harjoittelee 6 vapaavalintaista asteikkoa kahden oktaavin laajuudelta, kädet yhdessä tai erikseen; kolmisoinnut kahden oktaavin alueelta kädet yhdessä tai erikseen; sekä yhden vapaavalintaisen kadenssin. Kadenssin voi halutessaan soittaa valssi- tai humppakompilla. Suositellaan tutustumista kaikkiin kolmeen kadenssiin (liite). Teknisen osan suorituksessa oppilaalta kysytään kaksi asteikkoa, jotka ilmoitetaan 2 viikkoa etukäteen. • Prima vista: alkeistason kappale.
--	--	--

2		
TAVOITE / TOIMINTA		SISÄLTÖ
SOITIN-TUNTEMUS JA SOIITTO-TEKNIikka	H A R J O I T T E L U J A O P P I M I N E N	Soittamisen perusteet <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas pyrkii ylläpitämään aiemmissa opinnoissa opeteltua luontevaa soittoasentoa
MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN JA MUSIIKKI-TEKNOLOGIA		MuHan perusteet <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas oppii lukemaan yhä haastavampaa nuottitekstiä • Oppilas saa kokemuksia aiempaa monipuolisemmista rytmeistä ja tempoista sekä agogiikasta • Oppilas oppii fraseeraamaan aiempaa monipuolisemmin ja tarkemmin • Oppilas oppii hienovaraisempia nyansseja ja niiden käyttöä Hän oppii ilmaisemaan aiempaa rohkeammin opettelemissa kappaleiden luonnetta ja tunnelmaa • Oppilas opettelee eri aikakausien tyylinmukaista tulkintaa • Oppilas oppii laajempia muotorakenteita • Yleisvaikutelma Oppilas on keskittynyt ja soittoaan kuunteleva.
LUOVAT TAIDOT		Improvisoinnin ja säveltämisen soitinkohtaiset perusteet <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas improvisoi soittamalla sekä yhdessä opettajansa kanssa että yksin. Häntä rohkaistaan improvisoimaan omista aiheistaan Muut luovat taidot <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas tutustuu eri pianomusiikin tyyleihin • Oppilasta kannustetaan oman musiikin tuottamiseen • Oppilas oppii kappaleita ulkoa • Oppilas opettelee yksinkertaisia säestystapoja sointumerkkejä hyödyntäen • Oppilas oppii musiikin kuuntelua ja opettelee hakemaan itselleen mieluista musiikkia
YHTEISSOITTO		Soitinkohtaiset <ul style="list-style-type: none"> • Yhteissoitto Oppilas soittaa nelikätisesti oman opettajan tai toisen oppilaan kanssa. Hän musisoi mahdollisuuksien mukaan yhdessä myös muiden instrumenttien tai instrumenttiryhmien kanssa <p>Hän jatkaa ensimmäisinä vuosina omaksumiensa asioiden soveltamista yhteissoitossa</p>
ESIINTYMIS-VALMIUDET		Kuuntelu <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas opettelee edelleen oman soiton keskittyvään kuunteluun Musiikin ilmentäminen

	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilas ilmaisee musiikkia taitotasonsa mukaisesti Konserttitilanteet <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas saa mahdollisuuksia oman taitotasonsa mukaisen ohjelmiston esittämiseen ja näin uusia kokemuksia esiintymistilanteista Hän saa ohjausta esiintymistilanteen hallintaan.
	Itsearviointi <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaalla on mahdollisuus käydä esiintymistilanne läpi opettajansa kanssa esiintymisen jälkeen, ja tehdä oma arvio esiintymisestään
HARJOITTELU JA OPPIMINEN	Oppilaan motivointi ja taustatuki <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas saa soittaa itseään motivoivaa ja kehittävä ohjelmistoa • Oppilas saa oppia hyvässä, rakentavassa ja kuuntelevassa ilmapiirissä Säännöllinen harjoittelu <ul style="list-style-type: none"> • Oppilasta kannustetaan säännölliseen harjoitteluun ja harjoitteluajan etsimiseen arjesta. • Oppilasta kannustetaan itsenäiseen harjoitteluun • Oppilaalle opetetaan harjoittelutekniikkaa • Oppilas saa kokemuksia harjoittelun merkityksestä ja ymmärrystä harjoittelun merkityksestä osana edistymistä Opittujen taitojen ylläpitäminen <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas saa soittaa opittuja teknisiä taitoja ylläpitävää monipuolista ohjelmistoa Tavoitteiden asettaminen opettajan kanssa <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas oppii arvioimaan tuetusti omaa oppimistaan ja asettamaan sen perusteella tavoitteita soitolleen
OPINNÄYTE	ESITYSTAPA JA SISÄLTÖ
	Sisältö <ul style="list-style-type: none"> • Ennen opinnäytteensä antamista, oppilaalla tulee olla soitettuna erityyppisiä kappaleita eri aikakausilta sekä yksi klassismin ajan sonaattimuotoinen kappale. Lisäksi ohjelmassa suositellaan olevan teknisiä tai etydin omaisia kappaleita tai sormiharjoituksia sekä kotimaista ohjelmistoa. Suositellaan tutustumaan myös suomalaiseen kansanmusiikkiin sekä klassiseen nykymusiikkiin sekä sen notaatioon. • Opinnäyte voi olla konsertti ja kirjallinen työ, sävellys, äänite, monitaiteellinen projekti tai muu suoritus. Sen tulee kuitenkin sisältää oppilaan soittamana 4 eri tyylistä pianokappaletta. <p>Yhden kappaleista on oltava nopeatempoinen.</p> <p>Yksi kappaleista voi olla oma sävellys.</p> <p>Suoritus voi sisältää kappaleiden lisäksi myös improvisaatiota.</p>

	<p>Ohjelman suositellaan sisältävän yhteismusisointia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opinnäyte voidaan suorittaa esim. matineassa. • Kappaleiden kesto max. 10min <p>Tekninen osa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opinnäytteeseen sisältyy myös tekninen osa: asteikot, prima vista sekä säestystehtävä. Teknisen osan voi halutessaan suorittaa eri ajankohtana. • Oppilas harjoittelee 8 vapaavalintaista asteikkoa neljän oktaavin laajuudelta, kädet yhdessä; kolmisoinnut neljän oktaavin alueelta kädet yhdessä; sekä kadenssit kaikissa käänöksissään. Tarvittaessa vasemmalla kädellä voi soittaa asteikkoa soveltaen. Teknisen osan suorituksessa oppilaalta kysytään kaksi asteikkoa, jotka ilmoitetaan 2 viikkoa etukäteen. • Oppilas tutustuu kromaattiseen asteikkoon • Prima vista: Opinnäyte 1 -tasoinen kappale. <ul style="list-style-type: none"> • Säestystehtävä Oppilas saa valmistaa paikan päällä säestyksen melodiaan, joka säestetään jossakin oppilaan valmistamista sävellajeista humppa (2/4, 4/4)-, valssi (3/4)- tai murtosointukompilla (6/8) (liite).
--	---

3		
TAVOITE / TOIMINTA		SISÄLTÖ
SOITIN-TUNTEMUS JA SOIHTOTEKNIikka	H A R J O I T T E L U J A O P P I M I N E N	Soittamisen perusteet <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas pyrkii ylläpitämään aiemmissa opinnoissa opetettua luontevaa soittoasentoa ja ymmärtää ergonomisen soittotavan ja kehonhallinnan merkityksen soitolleen.
MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN JA MUSIIKITEKNOLOGIA		MuHan perusteet <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas oppii lukemaan yhä haastavampaa nuottitekstiä • Oppilas saa kokemuksia aiempaa monipuolisemmista rytmeistä ja tempoista sekä agogiikasta • Oppilas oppii fraseeraamaan aiempaa monipuolisemmin ja tarkemmin • Oppilas oppii hienovaraisempia nyansseja ja niiden käyttöä Hän oppii ilmaisemaan aiempaa rohkeammin opettelemiensa kappaleiden luonnetta ja tunnelmaa Oppilas osaa ilmentää eri aikakausia tyylinmukaisesti • Oppilas oppii hahmottamaan entistä laajempia muotorakenteita sekä suurempia kokonaisuuksia • Oppilas osaa soittaa kappaleita ulkoa. • Yleisvaikutelma Oppilas on keskittynyt, eläytyvä ja soittoaan kuunteleva.
LUOVAT TAIDOT		Improvisoinnin ja säveltämisen soitinkohtaiset perusteet <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas improvisoi soittamalla sekä toisen soittajan kanssa että yksin. Häntä rohkaistaan improvisoimaan omista aiheistaan Muut luovat taidot <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas tutustuu syvemmin eri pianomusiikin tyyleihin ja ominaispiirteisiin • Oppilasta kannustetaan oman musiikin tuottamiseen • Oppilas osaa säestää soitnumerkeistä sujuvasti ja säestystapoja soveltaen. • Oppilas oppii musiikin kuuntelua ja opettelee hakemaan itselleen mieluista musiikkia • Oppilas saa valmiuksia elinikäiseen musiikin harrastamiseen
YHTEISSOITTO		Soitinkohtaiset <ul style="list-style-type: none"> • Yhteissoitto Oppilas soittaa nelikätisesti oman opettajan tai toisen oppilaan kanssa. Hän musisoi mahdollisuuksien mukaan yhdessä myös muiden instrumenttien tai instrumenttiryhmien kanssa <p>Hän jatkaa ensimmäisinä vuosina omaksumiensa asioiden soveltamista yhteissoitossa</p>

<p>ESIINTYMIS- VALMIUDET</p>	<p>Kuuntelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas opettelee edelleen oman soiton keskittyvään kuunteluun <p>Musiikin ilmentäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas ilmaisee musiikkia elävästi <p>Konserttitilanteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas saa mahdollisuuksia oman taitotasonsa mukaisen ohjelmiston esittämiseen ja näin uusia kokemuksia esiintymistilanteista. <p>Hän saa edelleen ohjausta esiintymistilanteen hallintaan.</p> <p>Itsearviointi</p> <p>Oppilaalla on mahdollisuus käydä esiintymistilanne läpi opettajansa kanssa esiintymisen jälkeen, ja tehdä oma arvio esiintymisestään</p>
<p>HARJOITTELU JA OPPIMINEN</p>	<p>Oppilaan motivointi ja taustatuki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas saa soittaa itseään motivoivaa ja kehittävä ohjelmistoa • Oppilas saa oppia hyvässä, rakentavassa ja kuuntelevassa ilmapiirissä <p>Säännöllinen harjoittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilasta kannustetaan säännölliseen harjoitteluun ja harjoitteluajan etsimiseen arjesta. • Oppilas harjoittelee itsenäisesti • Oppilaalle opetetaan harjoittelutekniikkaa • Oppilas saa edelleen kokemuksia harjoittelun merkityksestä ja ymmärrystä harjoittelusta osana edistymistä <p>Opittujen taitojen ylläpitäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas saa soittaa opittuja teknisiä taitoja ylläpitävää monipuolista ohjelmistoa <p>Tavoitteiden asettaminen opettajan kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas oppii arvioimaan omaa oppimistaan ja asettamaan sen perusteella tavoitteita soitolleen
<p>OPINNÄYTE</p>	<p>ESITYSTAPA JA SISÄLTÖ</p>
	<p>Sisältö</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ennen opinnäytteensä antamista, oppilaalla tulee olla soitettuna erityyppisiä kappaleita eri aikakausilta. Kappaleiden muotojen suositellaan olevan edellisen opinnäytteen ohjelmassa soitettujen kappaleiden muotoja laajempia. Lisäksi ohjelmassa suositellaan olevan teknisiä tai etydin omaisia kappaleita tai sormiharjoituksia sekä kotimaista ohjelmistoa. Suositellaan tutustumista klassiseen nykymusiikkiin ja sen notaatioon. • Opinnäyte voi olla konsertti ja kirjallinen työ, sävellys, äänite, monitaiteellinen projekti tai muu suoritus. Sen tulee kuitenkin sisältää oppilaan soittamana 4 eri tyylistä pianokappaletta. • <p>Yhden kappaleista on oltava nopea etydi tai etydin omainen.</p>

	<p>Yhden kappaleista tulee olla laajamuotoinen (kaksi osaa/nopea ja hidas osa) vapaavalintaiselta aikakaudelta</p> <p>Yksi kappaleista voi olla oma sävellys.</p> <p>Suoritus voi sisältää kappaleiden lisäksi myös improvisaatiota.</p> <p>Ohjelman suositellaan sisältävän yhteismusisointia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opinnäyte voidaan suorittaa esim. matineassa. • Kappaleiden kesto max. 20min <p>Tekninen osa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opinnäytteeseen sisältyy myös tekninen osa: asteikot, prima vista sekä säestystehtävä. Teknisen osan voi halutessaan suorittaa eri ajankohtana. • Oppilas harjoittelee 10 vapaavalintaista asteikkoa neljän oktaavin laajuudelta, kädet yhdessä; kolmisoinnut neljän oktaavin alueelta kädet yhdessä; sekä kadenssit kaikissa käänöksissään. <p>Teknisen osan suorituksessa oppilaalta kysytään kaksi asteikkoa, jotka ilmoitetaan 2 viikkoa etukäteen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prima vista: Opinnäyte 2 -tasoinen kappale. • Säestystehtävä <p>Oppilas saa valmistaa paikan päällä säestyksen melodiaan, joka säestetään beat-kompilla.</p>
--	---

SYVENTÄVÄT		
TAVOITE / TOIMINTA		SISÄLTÖ
SOITIN-TUNTEMUS JA SOIITTO-TEKNIikka	H A R J O I T E L U J A O P P I M I N E N	Soittotekniikka <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas pyrkii ylläpitämään aiemmissa opinnoissa opeteltua luontevaa soittoasentoa ja ymmärtää ergonomisen soittotavan ja keuhonhallinnan merkityksen soittoleen. • Oppilas käyttää monipuolisesti ja hienovaraisesti eri kosketustapoja ja säätelee niitä sujuvasti halutun kuulokuvan mukaisesti • Oppilas käyttää vapaasti käsivarsiaan ja säätelee sujuvasti kädenpainoan.
MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN JA MUSIIKKI-TEKNOLOGIA		MuHan perusteet <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas oppii lukemaan yhä haastavampaa nuottitekstiä • Oppilas saa kokemuksia monipuolisemmista rytmeistä ja tempoista sekä agogiikasta • Oppilas oppii fraseeraamaan aiempaa monipuolisemmin ja tarkemmin • Oppilas oppii entistä hienovaraisempia nyanseja ja niiden käyttöä Hän oppii ilmaisemaan aiempaa rohkeammin opettelemiensa kappaleiden luonnetta ja tunnelmaa <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas oppii hahmottamaan entistä laajempia muotorakenteita sekä suurempia kokonaisuuksia • Oppilas osaa soittaa kappaleita ulkoa • Yleisvaikutelma Oppilas on keskittynyt, eläytyvä ja soittoaan kuunteleva. <ul style="list-style-type: none"> •
LUOVAT TAIDOT		Improvisoinnin ja säveltämisen soitinkohtaiset perusteet <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas improvisoi halutessaan soittamalla sekä toisen soittajan kanssa että yksin. Häntä rohkaistaan improvisoimaan omista aiheistaan Muut luovat taidot <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas vahvistaa perusopintojensa aikana rakentunutta omaa soittajakuvaansa ja hakee myös itse sitä tukevaa ohjelmistoa ja musiikkia • Oppilas saa valmiuksia jatko-opintoihin sekä elinikäiseen musiikin harrastamiseen
YHTEISSOITTO		Soitinkohtaiset <ul style="list-style-type: none"> • Yhteissoitto Oppilas soittaa nelikätisesti oman opettajan tai toisen oppilaan kanssa. Hän musisoi mahdollisuuksien mukaan yhdessä myös muiden instrumenttien tai instrumenttiryhmien kanssa

	Hän jatkaa perusopinnoissa omaksumiensa asioiden soveltamista yhteissoitossa
ESIINTYMIS- VALMIUDET	<p>Kuuntelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas kuuntelee soittoaan keskittyneesti <p>Musiikin ilmentäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas ilmaisee musiikkia elävästi ja omakohtaisesti <p>Konserttitilanteet</p> <p>Oppilas saa mahdollisuuksia oman taitotasonsa mukaisen ohjelmiston esittämiseen. Hän saa edelleen ohjausta esiintymistilanteen hallintaan.</p> <p>Itsearviointi</p> <p>Oppilaalla on mahdollisuus käydä esiintymistilanne läpi opettajansa kanssa esiintymisen jälkeen, ja tehdä oma arvio esiintymisestään</p> <ul style="list-style-type: none"> •
HARJOITTELU JA OPPIMINEN	<p>Oppilaan motivointi ja taustatuki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas saa soittaa omaa soittajakuvaansa tukevaa ja kehittävä ohjelmistoa • Oppilas saa oppia hyvässä, rakentavassa ja kuuntelevassa ilmapiirissä <p>Säännöllinen harjoittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas harjoittelee itsenäisesti • Oppilaalle opetetaan harjoittelutekniikkaa • Oppilas saa edelleen kokemuksia harjoittelun merkityksestä ja ymmärrystä harjoittelusta osana edistymistä <p>Opittujen taitojen ylläpitäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas saa soittaa opittuja teknisiä taitoja ylläpitävää monipuolista ohjelmistoa <p>Tavoitteiden asettaminen opettajan kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas oppii arvioimaan omaa oppimistaan ja asettamaan sen perusteella tavoitteita soitolleen
PÄÄTTÖTYÖ	<p>ESITYSTAPA JA SISÄLTÖ</p> <p>Sisältö</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ennen päättötyönsä antamista, oppilaalla tulee olla soitettuna laaja, omaa soittajakuva ilmentävä ja tukeva ohjelmisto. • Opinnäyte voi olla konsertti ja kirjallinen työ, sävellys, äänite, monitaiteellinen projekti tai muu suoritus. Sen tulee kuitenkin sisältää oppilaan soittamana noin puolen tunnin mittainen piano-osuus. <p>Kappaleiden tulee ilmentää soittajaa mahdollisimman monipuolisesti.</p> <p>Yksi kappaleista voi olla oma sävellys.</p> <p>Suoritus voi sisältää kappaleiden lisäksi myös improvisaatiota.</p> <p>Ohjelman suositellaan sisältävän yhteismusisointia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opinnäyte voidaan suorittaa esim. matineassa.

	<p>Tekninen osa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opinnäytteeseen sisältyy myös tekninen osa: asteikot ja prima vista. Teknisen osan voi halutessaan suorittaa eri ajankohtana. • Oppilas harjoittelee kaikki asteikot neljän oktaavin laajuudelta, kädet yhdessä; kolmisoinnut neljän oktaavin alueelta kädet yhdessä; sekä kadenssit kaikissa käänöksissään. Halutessaan mollit voi soittaa jazz-molleina. Teknisen osan suorituksessa oppilaalta kysytään kaksi asteikkoa, joita ei ilmoiteta etukäteen. • Prima vista: Opinnäyte 3 -tasoinen kappale.
--	---

PIRKAN OPISTO

Lempäälä • Vesilahti • Nokia • Pirkkala